

Drénkwaasserschutzzone fir de Stauséi

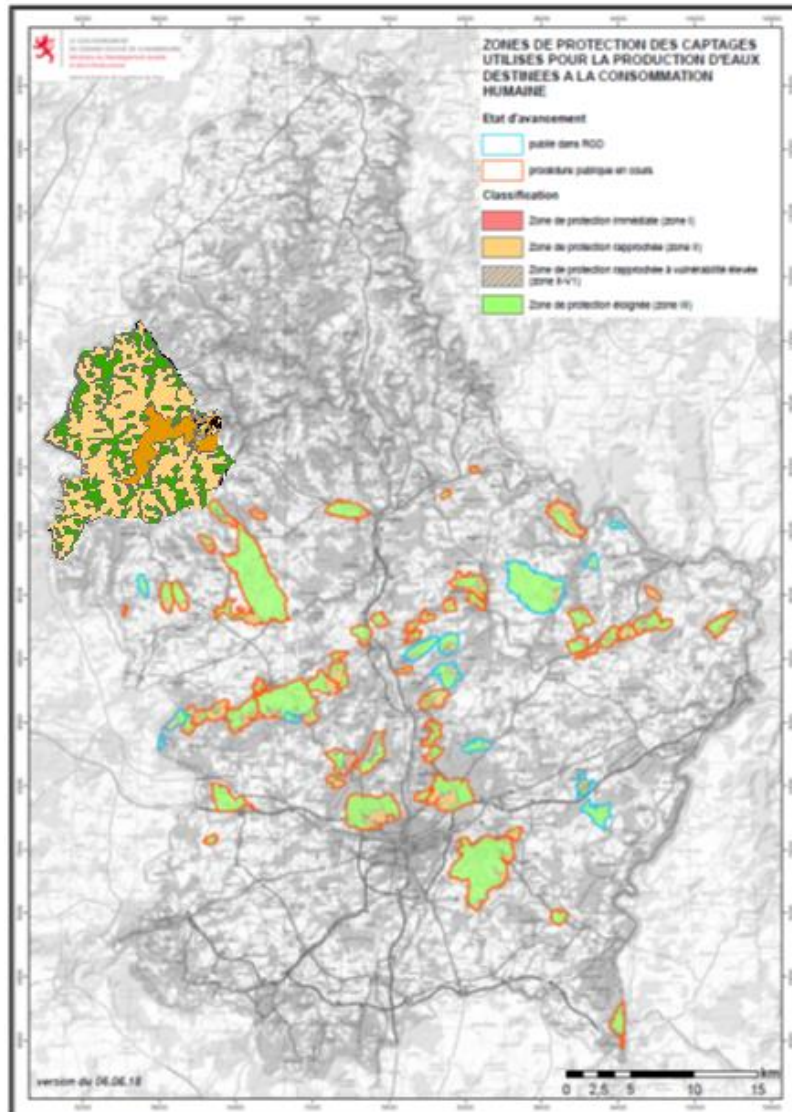
Carole Dieschbourg
Ëmweltministeresch

Informatiounsversammlung zu Lëtz
13. September 2018

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère du Développement durable
et des Infrastructures

Département de l'environnement

All Wasserressource muss geschützt ginn !

(Artikel 44 Waassergesetz)

➤ Grondwaasser :

- 43 Reglementer sinn offiziell ausgewisen an an der Ausweisungsprozedur
- 8 nei Reglementer sinn an der Virbereitung

➤ Uewerflächenwaasser:

- Reglement fir de Stauséi ass an der Prozedur

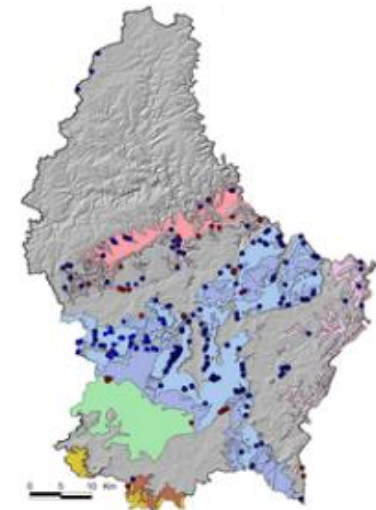
90 % vun de Schutzzonen sinn ausgewisen oder an der Ausweisungsprozedur

- **Drénkwaasserproduktioun**
- Tourismus
- Stroumproduktioun
- Héichwaasserschutz
- Liewensraum fir de Mënsch, Déieren a Planzen

Drénkwaasser zu Lëtzebuerg:

- 50 % Stauséi / 50 % Grondwaasserquellen
- 70 % vun der Bevëlkerung drénkt Waasser vum Stauséi
- De SEBES produzéiert 70.000 m³ / Dag
(ab 2021 ass d'Produktioun 110.000 m³ / Dag)

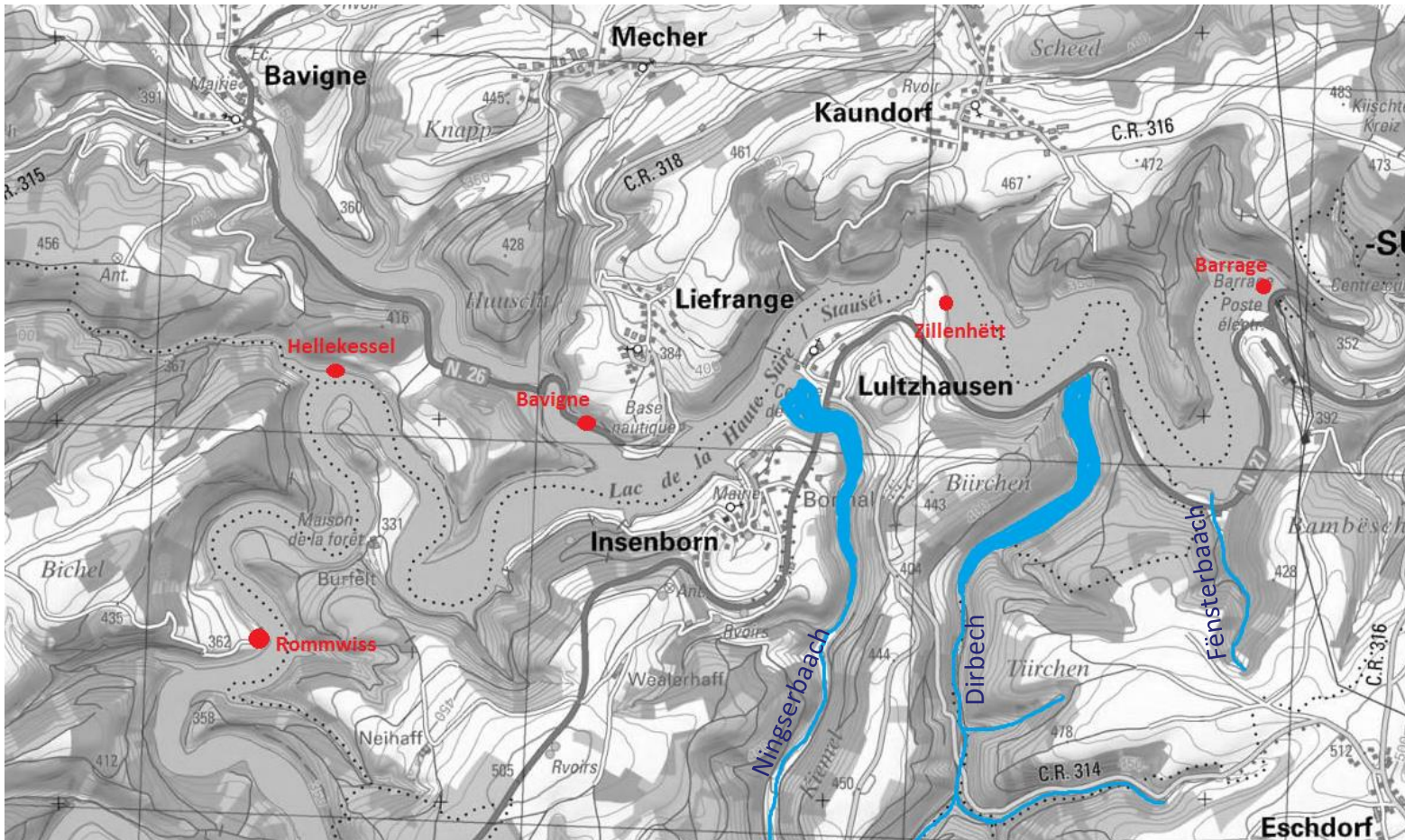

- Drénkwaasser gëtt stréng kontrolléiert a muss bestëmmten **Qualitéitsnormen** entsprechen (RGD du 7 octobre 2002 relatif à la qualité des eaux destinées à la consommation humaine)
- Aus **Gesondheitsgrënn** dierfen keng geféierlech Mikroorganismen, Parasiten, Viren oder Keimen am Waasser gemooss sinn. Réckstänn vu Pestiziden a vun hieren Ofbauprodukter gehéieren net an d'Waasser.

PBSM und Abbauprodukte Prozent Positivbefunde Februar 2013 bis April 2017	Baucheibaach-amont	Belweneibaach-Bavigne	Bellebaach-Bauscheletermillen	Bemicht-Huescht	Bleckerbaach-Neimillen	Burlich-Andorf	Direch-amont Gronmillen	Froumich-Maesgrönschen	Hamchterbaach-Fuesseal	Laanggronn-Handschleedchen	Mehelbaach-Neurhausen	Ningerbaach-Schmeitzbaach	Schwarzerbaach-amont	Sire-Marielange	Sire-pont-Misre	Synbach-aval Rommelkräiz
2,4-D	0	3	0	3	0	0	3	0	0	0	0	3	0	3	8	8
Bentazone	26	10	87	10	71	3	5	13	45	13	3	3	3	3	8	10
MCPA	8	21	15	18	18	15	8	5	13	13	9	8	0	15	26	21
MCPP	0	22	4	8	0	0	0	0	0	0	0	4	0	17	8	12
BAM	62	24	85	25	63	94	62	44	54	33	86	65	30	0	13	36
Atrazine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Atrazine-desethyl	21	0	3	0	3	3	3	0	3	0	3	3	0	2	3	0
Atrazine-desisopropyl	3	3	3	3	3	12	3	3	3	5	6	3	0	8	3	11
Azoxystrobin	0	3	3	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	3	0	3
Diffufenican	29	15	33	5	18	3	0	15	23	0	0	10	0	15	18	13
Dimethenamid	8	0	3	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Diuron	0	0	10	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	8
Epoxiconazol	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Flufenacet	5	0	0	3	3	3	0	3	0	0	0	10	0	5	5	8
Flurtamone	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	3	5
Flusilazole	0	3	0	5	0	3	0	5	3	0	0	0	0	0	0	3
Foramsulfuron	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Glyphosate	93	19	56	44	27	0	0	19	0	0	0	0	0	13	7	0
Isoproturon	15	12	45	23	16	3	10	11	15	10	6	18	5	7	0	5
Linuron	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	10	0	0
Metazachlor	5	0	7	0	13	6	8	5	0	3	0	8	0	39	38	5
Metazachlor-ESA	96	59	109	11	88	96	96	100	100	11	96	96	96	100	100	89
Metazachlor-OXA	63	0	67	0	50	93	78	65	35	11	70	74	59	39	41	25
Metolachlor	3	2	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3	0	0	5	3
Metolachlor-ESA	87	63	5	48	16	91	92	89	90	63	94	95	23	80	74	70
Metolachlor-OXA	34	3	0	0	0	21	18	5	16	3	12	10	0	3	3	3
Metsulfuron-methyl	6	0	3	8	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nicosulfuron	26	10	5	10	16	24	11	0	21	13	3	8	0	0	5	3
Pethoxamid	5	0	3	18	5	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0
Prochloraz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Propachlor	5	10	8	5	11	9	11	8	10	8	9	10	8	10	13	13
Prosulfocarb	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Quinmerac	3	0	5	0	3	3	3	3	0	8	0	0	0	24	15	0
Tebuconazole	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	8
Terbutylazine	13	5	5	20	3	3	3	3	10	3	0	13	3	15	23	23
Tembotrione	3	5	5	8	3	3	0	5	3	3	3	3	0	3	5	3
Terbutylazine-desethyl	10	2	7	10	3	9	3	0	13	5	6	10	0	5	10	5

Déi héich Nitratwerter sin net ee “Problem deen aus der Belge kennt”.

Déi héich Nitratwerter sin net ee “Problem deen aus der Belge kennt”.

Ningserbaach Dirbech,
Fensterbaach

	Profondeur	Ningserbaach		Dirbech, Fensterbaach		
		Rommwiss	Hellekessel	Bavigne	Zillenhett	Barrage
Moyennes annuelles des concentrations de nitrates (en mg/l) par niveau de profondeur[04/2006 à 12/2016]	0m	15,1	15,7	16,6	17,2	17,4
	2.5m	15,1	15,9	16,7	17,2	17,5
	5m	15,3	16,0	16,5	17,1	17,4
	7.5m	15,0	15,8	16,3	17,0	17,8
	10m	14,8	15,5	16,4	17,2	18,3
	15m	13,9	15,7	16,9	18,2	19,7
	20m		14,8	17,2	18,3	20,4
	25m			17,3	18,0	20,3
	30m				17,6	19,8
35m					18,3	

All Waasserressource muss geschützt ginn: Stauséi a Quellen!

→ Drénkwaasserversuergung duerch ee gudde Schutz sécheren:

a) präventive Schutz

b) kurative Schutz

→ **Aktuell sinn aus Qualitéitsgrënn verschidde Quellen ausser Betrieb, déi 50.000 Awunner kéinten mat Waasser beliwveren !**

Landwirtschaftlech
Kooperatioun
Uewersauer

Joer	Subside Waasserfonds
2016	292.500 €
2017	452.176 €
2018	510.121 €
Total	1.254.797 €

Niewt den **finanziellen Hëllef**en vum **Emwältministère** duerch de Waasserfonds fir fräiwëlleg Moosnamen, sollen déi obligatoresch Aschränkungen duerch finanziell **Ënnerstëtzen**en vum **Landwirtschaftsministère** entschiedegt ginn.

Jährliche Kosten	Kosten (€/Betrieb)	Kosten (€/ha)
Einschränkungen bei der Wirtschaftdüngerausbringung und P-Düngung		
Wert des abzugebenden Wirtschaftsdüngers	4.500,00	37,45
Transport und Ausbringungskosten für die abzugebenden Wirtschaftsdünger	5.400,00	44,94
Permanente Bodenbedeckung	3.300,00	27,46
Grünstreifen bei Ausbringung von schnell wirkenden organischen Düngern	550,00	4,58
Mulchsaat ohne Glyphosat	8.855,00	73,69
Instandhaltung und Pflege der Uferverzäunung	2.350,00	19,56
Total Jährliche Kosten	24.955,00	207,68

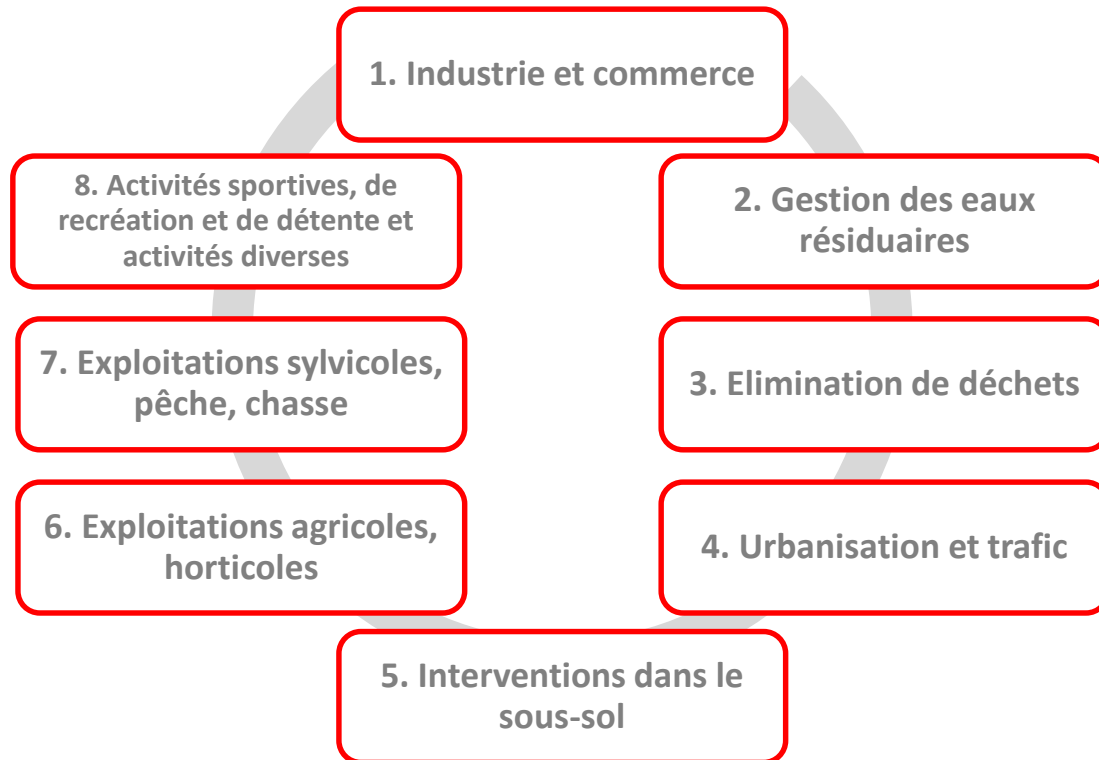
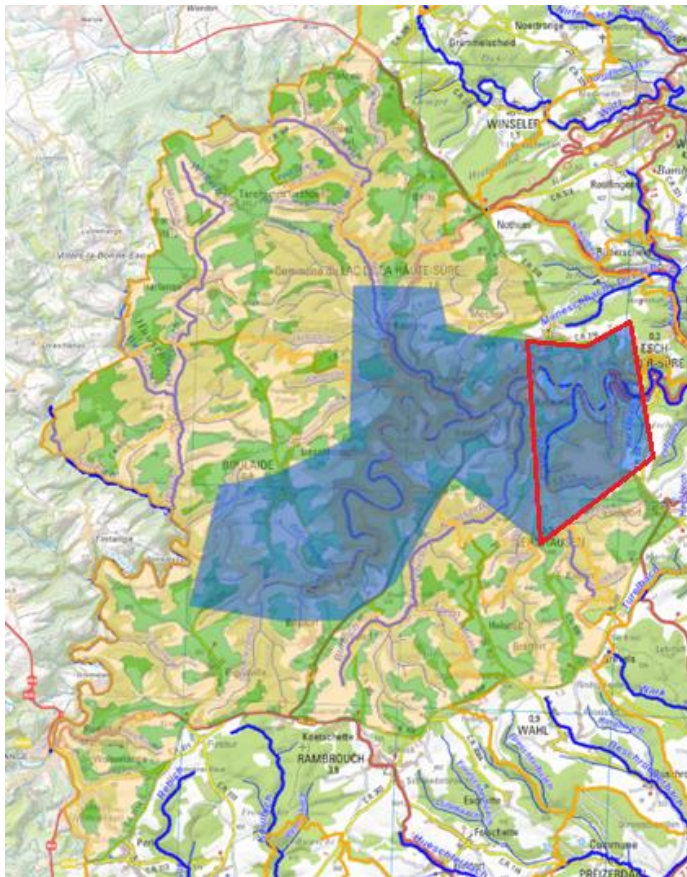
Schätzung Landwirtschaftskummer : Finanziell Auswirkungen

De Landwirtschaftsministère kann am Kader vum ländlechen Entwëcklungsprogramm (PDR) bis zu **500 €/ha** an den ausgewisenen Waasserschutzonen entschiedegen.

- Déi nei Schutzzonen sinn méi grouss a sollen de Stauséi besser schützen
- Am Reglement gëtt all potentielle Risiko betruecht

Etapes de délimitation

Etape 1: Etablissement d'un **dossier de délimitation** par le fournisseur d'eau potable (SEBES)

Etape 2: **Création d'un avant-projet de RGD** + soumission pour approbation au Conseil de gouvernement

Etape 3: **Enquête publique**

Etape 4: Projet de RGD soumis pour avis au Conseil d'Etat et aux chambres professionnelles

Etape 5: Création des zones par **Règlement grand-ducal**

Etape 6: Elaboration et mise en œuvre des **programmes de mesures** (à établir par le fournisseur d'eau potable)

04 Juli 2018 – Informatiounsversammlung zu Esch/Sauer

- 16/04/2018 – Versammlung mat de Bauerenbetriber
- 25/04/2018 – Versammlung mam Naturpark Öewersauer
- 23/05/2018 – Schäfferot vun de 6 Gemengen
- 25/06/2018 – Gemengerot Wahl
- 26/06/2018 – Gemengerot Bauschelt + Wanseler
- 27/06/2018 – Gemengerot Stauséigemeng
- 28/06/2018 – Gemengerot Rammerech
- 29/06/2018 – Gemengerot Esch/Sauer
- 04/07/2018 – Informatiounsversammlung zu Esch/Sauer
- 24/07/2018 – Aarbechtsgrupp Landwirtschaft
- 31/07/2018 – Pressekonferenz
- 07/08/2018 – Versammlung mat der LAKU
- 08/08/2018 – Aarbechtsgrupp Forstwirtschaft
- 09/08/2018 - Aarbechtsgrupp Tourismus
- 09/08/2018 - Aarbechtsgrupp Siedlungswirtschaft
- 12/09/2018 – Buergermeeschter vun de 6 Gemengen
- 13/09/2018 – Aarbechtsgrupp Landwirtschaft
- **13/09/2018 - Informatiounsversammlung zu Lëtz**

- De Stauséi ass wichtig :
- fir de Mënsch a fir d'Natur,
 - fir d'Öewersauerregioun a fir ganz Lëtzebuerg
 - fir d'Drénkwaasserversuergung a fir den Tourismus

De Stauséi ass wichtig fir jiddereen an dofir mussen mir zesammen fir de
Waasserschutz schaffen!

Drénkwaasserschutzzonen fir de Stauséi

Claude Turmes

Staatssekretär am
Nohaltegkeetsministère

Informatiounsversammlung zu Lëtz
13. September 2018

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère du Développement durable
et des Infrastructures

Département de l'environnement

Drénkwaasser zu Lëtzebuerg:

- 50 % Stauséi / 50 % Grondwaasserquellen
- 70 % vun der Bevëlkerung drénkt Waasser vum Stauséi

Drénkwaasser am Eislék :

- DEA (Syndicat de Distribution d'Eau des Ardennes)
- 58 % Stauséi / 42 % Grondwaasserquellen (2017)

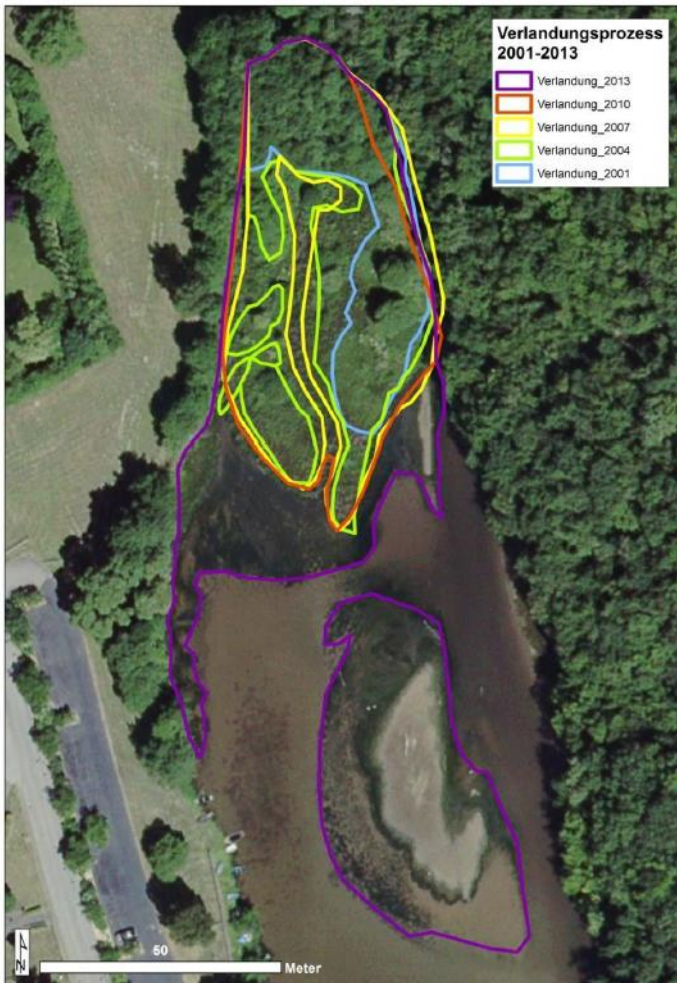

04 Juli 2018 – Informatiounsversammlung zu Esch/Sauer

- 16/04/2018 – Versammlung mat de Bauerenbetriber
- 25/04/2018 – Versammlung mam Naturpark Öewersauer
- 23/05/2018 – Schäfferot vun de 6 Gemengen
- 25/06/2018 – Gemengerot Wahl
- 26/06/2018 – Gemengerot Bauschelt + Wanseler
- 27/06/2018 – Gemengerot Stauséigemeng
- 28/06/2018 – Gemengerot Rammerech
- 29/06/2018 – Gemengerot Esch/Sauer
- 04/07/2018 – Informatiounsversammlung zu Esch/Sauer
- 24/07/2018 – Aarbechtsgrupp Landwirtschaft
- 31/07/2018 – Pressekonferenz
- 07/08/2018 – Versammlung mat der LAKU
- 08/08/2018 – Aarbechtsgrupp Forstwirtschaft
- 09/08/2018 - Aarbechtsgrupp Tourismus
- 09/08/2018 - Aarbechtsgrupp Siedlungswirtschaft
- 12/09/2018 – Buergermeeschter vun de 6 Gemengen
- 13/09/2018 – Aarbechtsgrupp Landwirtschaft
- **13/09/2018 - Informatiounsversammlung zu Lëtz**

Fir d'Sedimentatiounsproblematik am pré-barrage Béiwen an Pont-Misère ze léisen, wäerten d'Oflagerungen esou schnell wéi Méiglech weggeholl ginn.

Verschidden Ongenauegkeeten ginn méi präzis ëmformuléiert:

- Aarbechten mat Betriebsmaschinen, Motorseeë, etc.
 - Bis zu 20 Liter Besin brauch ee keng Genehmegung
 - Bis zu 10 Liter Schmierueleg brauch ee keng Genehmegung

Während der Procédure publique soll jiddereen iwwert d'Reglement informéiert ginn an verschidden Ongenauegkeeten sollen erkläert ginn.

Beispiller am Kapitel **Fräizäit**:

- Grillen doheem ass **NET** verbued !

An den Uertschaften a bei den Haiser ass grillen kee Problem. Op de Plagen beim Stauséi oder am Bësch/zone verte soll ee nëmmen op aménagéierte Grillplazen grillen.

- Reiden ass **NET** verbued !

Et dierf een iwwerall mat Päerd reiden, ausser am Waasser (am Stauséi oder an de Niewebaachen)

Verschieden Ongenauegkeeten ginn méi präzis ëmformuléiert an Ännerungen ginn virgeschloen Beispiller am Kapitel **Urbanisation et trafic** :

- Zouliwwerung vu Mazout fir Privathaushalter

“Desserte locale” ass ëmmer méiglech.

- Een Haus bauen an de Schutzzonen
 - **Schutzzone IIA** : Renovatiounen, Extensiounen oder Ännerungen sinn méiglech (hei ass 1 Haus betraff)
 - **Schutzzone IIB** : bauen ass méiglech, mä et brauch een eng Waassergenehmegung (betraff ass een Deel vun Ënsber, vun Béiwen an Lëltz)
 - **Schutzzone IIC + III** : 1 an 2 Famillienhaiser kann een ouni Waassergenehmegung bauen (betraff sinn all aner Uertschaften)

Verschieden Ongenauegkeeten ginn méi präzis ëmformuléiert an Ännerungen ginn virrgeschloen Beispiller am Kapitel Forstwirtschaft:

- Lagerung vun e puer Kouerten Holz sinn NET verbued !

Grouss Holzlager sinn genehmegungspflichteg (>100 m³).

- Wäschplaatzen fir Bëschmaschinen

Wäschplazen sinn an de Schutzzonen IIC an III méiglech.

- Kalleken vu Bëschparzellen

Kalleken ass an den Zonen IIA, IIB, IIC an III méiglech.

Verschieden Ongenauegkeeten ginn méi präzis ëmformuléiert an Ännerungen ginn virgeschloen Beispiller am Kapitel Landwirtschaft:

- Gréngsträifen op landwirtschaftlechen Parzellen

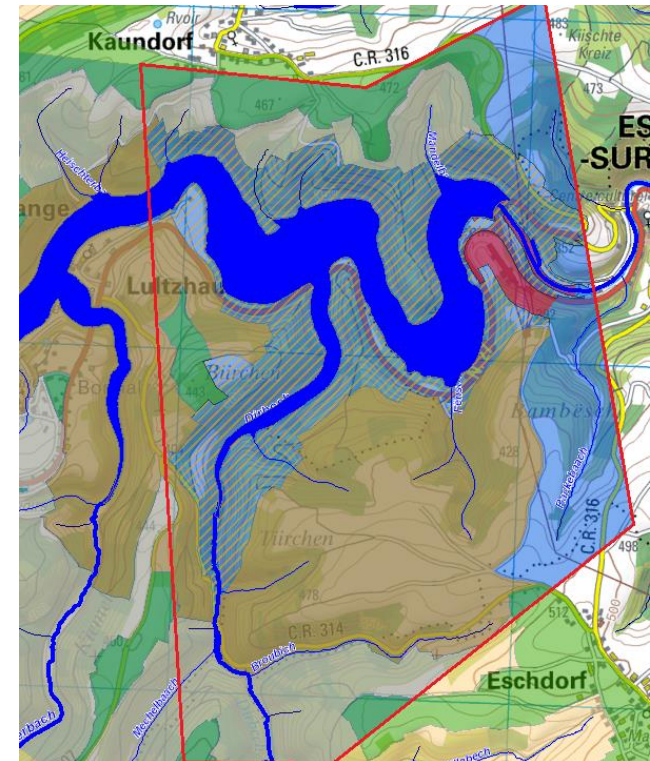

- Ee Gréngsträifen vu 6m ass nëmmen fir Fläschchen mat enger **Hangneigung vun iwwert 10 %** Pflicht, wou erosionsunfällëg Kulturen stinn (Gromperen, Maïs, Rommelen).
- Bei all aner Ackerkultur soll do wou néideg op d’Agrar-Emwelt-Moosnamen “Erosionsschutzstreifen” oder “Uferschutzstreifen” zeréckgegraff gin.

- Schutzzone IIB

<u>Landwirtschaftleche Flächen</u>		
Zone I	0 ha	0 %
Zone IIA	12 ha	0,2 %
Zone IIB	159,7 ha	2,4 %
Zone IIC	3.123,3 ha	46,5 %
Zone III	3.415,2 ha	50,9 %
Total	6.710,2 ha	100 %

No enger **Concertatioun mat betraffene Betreiber** aus dem Eschduerfer Plateau, der Landwirtschaftsberodung, a Réévaluation vum **Geforenpotenzial** sollen Dérogatiounen fir d'Ausbréngen vu Dünger méiglech sinn.

Ee spezifische **Monitoring** soll de méiglechen Impakt op d'Baachen an de Stauséi iwwerwaachen.

- Düngen an der Hangneigung

Waat d'Ausbréngen vun Dünger an der Pente ubelaangt, kann een eng **Derogatioun fir verschidden Techniken** kréien (Den Indice 29 gët ugepasst). Et gëllen weiderhinn och d'Konditiounen vum nationale Nitratreglement.

Ee spezifesche **Monitoring** soll de méiglechen Impakt op d'Baachen an de Stauséi iwwerwaachen.

Aschränkungen a Verboter sollen
entschiedegt ginn.

De Waasserfonds vum Umweltministère
kann an Zukunft bis zu 4 Milliounen €
pro Joer fir de Moosnameprogramm
finanzéieren.

Bis elo sinn nëmmen Moosnamen am
Beräich Landwirtschaft vum Waasserfonds
finanzéiert ginn.

Präventive Waasserschutz kann awer
jiddereen maachen a jiddereen soll
ënnerstëtzt ginn.

The image shows the cover of a brochure titled 'FÖRDERFIBEL'. At the top left is the Luxembourg coat of arms, followed by the text 'LE GOUVERNEMENT DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG', 'Ministère du Développement durable et des Infrastructures', and 'Administration de la gestion de l'eau'. To the right is a blue water drop icon. The main title 'FÖRDERFIBEL' is in large blue letters. Below it, the subtitle reads: 'zur Finanzierung von Maßnahmen zum Schutz und zur Verbesserung der Wasserqualität in Trinkwasserschutzgebieten im Großherzogtum Luxemburg aus Mitteln des FGE (Teil Grundwasser)'. At the bottom left, it says 'Version: 1.0 (März 2018)'. At the bottom center, it says 'ADMINISTRATION DE LA GESTION DE L'EAU'.

Bis am Juli 2017 wuer et net méiglech d'Landwirtschaft duerch de Waasserfonds ze entschidegen fir fräiwëlleg Drénkwaasserschutzmoosnamen!

Am Juli 2017 gouf d'Waassergesetz geännert fir dat och d'Landwirtschaft ennerstëtzt kann ginn.

h) la prise en charge jusqu'à ~~50%~~ ^{75 %} des coûts liés à l'élaboration et la mise en œuvre des programmes de mesures visant à protéger les ressources d'eau destinées à la consommation humaine conformément aux dispositions des articles 44 et 45 ~~à l'exception des coûts liés à l'élaboration et la mise en œuvre des programmes de mesures relatives à l'activité agricole;~~

Niewt den **finanziellen Hëllef**en vum **Emwältministère** duerch de Waasserfonds fir fräiwëlleg Moosnamen, sollen déi obligatoresch Aschränkungen duerch finanziell **Ënnerstëtzungen** vum **Landwirtschaftsministère** entschiedegt ginn.

Beispill aus de Grondwaasserschutzzonen

- ✧ Zone II-V1: 275 €/ha
- ✧ Ackerland: 120 €/ha
- ✧ Dauergréngland: 80 €/ha

De Landwirtschaftsministère kann am Kader vum ländlechen Entwécklungsprogramm (PDR) bis zu **500 €/ha** an den ausgewisenen Waasserschutzzonen entschiedegen.

(Artikel 30 Règlement (UE) N° 1305/2013)

Präventive Waasserschutz kann awer jiddereen maachen a jiddereen soll ënnerstëtzt ginn.

- **Gemengen:** Ënnerstëtzung fir d'Méikäschten am Ofwaasserberäich
- **Privathaushalter:** Ënnerstëtzung fir d'Entsuergung an d'Ersetzen vun engem Mazouttank
- **Tourismus:** Opriichten vu Schëlde a Sensibiliséierungsarbecht fir d'Bierger an Touristen
- **Fortswirtschaft:** Ënnerstëtzung fir d'Opstellen vu Barrières laanscht Bëschweër
- **SEBES:** Astellen vun engem « Waasser-Animateur » fir d'Ëmsetzen vum Moosnameprogramm am Stauséigebidd

